

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, PÉNTEK 1923. július 6.

179. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-19

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Ladóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lolbach-palota)

Érdekek harca

„Nem a szerbek fognak bennünket felszabadítani, — mondotta a *Politika* szerint Radics pártja főbizottságának ülésén — hanem mi őket, mert rabok nem szabadíthatnak fel szabad embereket.“

Radicsnak erről a kijelentéséről sokfélét mondhatnak világtájak, naptárak és írásmódok szerint, de az tagadhatatlan, hogy pompásan van megstilizálva ez a mondat, első hallásra megragad az emlékezetben, idézni lehet könnyen s határtalan, szinte gyújtó népszerűséggel mutat rá arra az önértéforrásra, mely a mögötte álló tömegek indulatmotorjait fűti s fantáziarepülőgépeit a magasba segíti.

A szerb-horvát ellentét igazi okait ma már jelszótagaró veszi körül, amelyet a bátorság itt is, ott is csak föllebbenteni mer, de föltakarni nem. Mások a gazdasági érdekei a Balkán szívében élő s földmiveléssel foglalkozó szerbségnek s a Nyugattal meggyés s magas ipari fejlettségű horvát népnek s ez az eltérés, nem pedig történelmi hagyományok és nemzeti tradíciók jelölik ki külön-külön a politika útjait s minden konkrét esetben a megoldás módját. A centralizmus ebből a szempontból nem más, mint a külön horvát érdekeknek a külön szerb érdekek alá való helyezése s a föderalizmus leglényegében s legőszintébb törekvéseiben nem akar mást, mint a külön horvát érdekeknek a szerbek érdekeire való tekintet nélküli szolgáltatását. Figyeljük csak meg azokat a jelenségeket, amelyek e két, egymással szembenálló politikai álláspontkiélesedéséhez elvezettek.

A vetélkedés, ha nem is akkor indult meg, de akkor eleződött ki szemmel láthatóvá, amikor az ország pénzügyi egységesítését keresztülvitték. A horvátok pénzéből husz százalékot elvették a pénzlebélyegzés s a megmaradó pénzének egységét a negyedére szállították le a pénzkicserélés. Az új ország legelső külpolitikai problémája az érdekek kiegyenlítettenséget hangsúlyozta. A jugoszláv politikát annak idején hónapokig foglalkoztatta a fiumei kérdés. A horvátok azt panaszolták, hogy a szerb diplomácia nem képviseli kellő eréllyel s őszinte akarattal a Fiume birtokához támasztott inspirációt, mert a szerb népnek az az érdeke, hogy Beogradé legyen a legnagyobb tranzító kereskedelem s Szaloniki-felé terelődjen a nemzetközi forgalom. Már pedig a feltevés szerint — a fiumei kikötő Zagreb felé terelne a világpiac súlyát és Beogradot inferions helyzetbe hozná Zagreb-szel szemben. A horvátok felfogása

szerint ez a szempont a bajai háromszögért vívott diplomáciai harcban is tompította a szerb államférfiak fegyvereit.

S ez mind csak a kezdetek kezdetén volt s azóta alig történt valami az állam életében, amit nem e különbség kidomborítására akart volna felhasználni az agitáció s a demagógia. Mi a centralizmus? — vetette fel a kérdést a minap az egyik legnívósabb reggeli horvát lap. — S meg is felel rá nyomban: hogy a horvát nép minden ügyét Beogradban intézik el, szerb tisztviselők, szerb fölfogás szerint, a szerb érdekeknek megfelelően. S mi lenne ezzel a centralizmussal szemben a föderalizmus? Hogy a horvát nép ügyeit a horvát nép tisztviselői a horvát nép érdekei szerint intézzék el.

Könnyű kérkedni Radicsnak, mert politikai dogmákkal s jelszavakkal szemben a horvát husból és vérből álló érdekeire hivatkozhatik s megvan neki az a fölmérhetetlen előnye, hogy egy husból és vérből való hazugság is tetszetősebb, népszerűbb s nagyobb agitatorius erővel rendelkezik, mint az igazság lombikban kifőzött dogmája s laboratóriumban kitenyészett bizonyítéka. Nehéz fölmérni, mert a történelem serpenyőjébe nehéz behelyezni a napi politika jelenségeit, a horvát törekvéseknek s a szerb ellenállásnak igazságait, de nem lehet szemet hunyni az elől, hogy a történelem útjainak nem mindig igazságok az utjelzői s hogy nemcsak hegyeket és sziklákat robbantanak dinamittal és gyújtó jelszavakkal.

által évenként 14 napon át végzendő robotmunkával hozassa rendbe

A tizennégy napos robotmunka két részletben végzendő, *összesen hét nap és tavasszal hét nap.*

A diákok, katonák és állami alkalmazottak kivételével mindenki köteles robotot végezni és szekerét s igavonó állatait a robot munka rendelkezésére bocsátani.

A robot azonban pénzzel megváltható. A megváltási összeget a városi hatóság állapítja meg, a megváltási összeg progresszív. Jogában áll mindenkinek maga helyett 18 évesnél nem fiatalabb s 50 évesnél nem idősebb helyettest állítani.

Aki a robotmunkán nem jelenik meg, vagy nem dolgozik szorgalmasan, arra nézve a költségvetési törvény szigorú büntető intézkedéseket szab ki.

A nyugdíjas öregek sem mentesek a törvény értelmében a robotmunka alól, de legalább a törvény gondoskodik arról, hogy nyugdíjukat megkapják. Eddig a nyugdíjasok részére csak nyugdíjlelegeket folyosítottak.

Hogy azonban mi történik azokkal a nyugdíjasokkal, akiknek illetőségét különböző keresett üregek alatt nem ekarják elismerni arról a törvény természetesen nem intézkedhet.

Csak adóba veszik el a földet

Irtunk már a költségvetési törvény 43-ik szakaszáról, amely az öt holdnál nagyobb földbirtokkal nem rendelkező földművesek ingatlan vagyont és állatállományát a végrehajtás alól mentesíti és az elidegenítést rájuk nézve korlátozza.

A minisztertanács felhatalmazást nyert, hogy ezt a törvényt, amely eddig csak Szerbiában volt érvényes, az egész országra kiterjessze.

A törvény szerint az 1874. január 1-e után keletkezett tartozások behajtására nem lehet az így mentesítendő földműves ingóságaira s ingatlanaira végrehajtást vezetni.

Ellenben még ott, ahol a törvényt életbeléptetik, a földműves adótartozásai fejében mindent el lehet licitálni.

Idegenek birtokszerezése

A költségvetési törvény 48-ik szakasza kimondja, hogy idegen állampolgárok a határtól, vagy a tengerparttól 50 kilométernyire csak a belügy és hadügyminiszter engedélye alapján vehetnek ingallant.

Az ország egyéb részén pedig csak olyan idegen állampolgárok vehetnek ingallant, akiknek országa az SHS. állampolgároknak is megengedi az ingatlanszerzést.

A költségvetési törvény titkai

**Mindenki köteles 14 napon át robotmunkát végezni
Csak adótartozásért lehet a kisbirtokos földjét ellicitálni
Idegen állampolgárok birtokvásárlásának korlátozása**

A július 1-től szeptember 30-ig terjedő időszakra szóló költségvetési tizenkettődekről szóló törvény megjelent a Sluzbene Novine-ban s így most már meg lehet állapítani, hogy mi van ebben a törvényben, amelyet a képviselőház gyorsvonati sebességgel tárgyalt le és fogadott el.

A közönséget természetesen elsősorban az új adókról s a robotmunkáról szóló rendelkezések érdeklik. Most, hogy a törvényt már megszavazták és kihirdették, egyes pártok utólag heves agitációt indítanak a törvény ellen. Meg lehet állapítani, hogy erre az utólagos agitációra a törvény egyes intézkedései nagyon hálas témát nyújtanak.

A törvény az állami bevételek szaporítása érdekében

az 1923-ik évre kivetett állami adókra és azok pótlékaira ideiglenes rendkívüli pótdadót vet ki.

Ez a pótlék a földadó és a földadó pótléka után *öt száz százalékot tesz ki*, úgy, hogy a földadó minden dinárja után *öt dinár* rendkívüli pótlékot kell fizetni.

A többi adónemre s az egyes adók pótlékaira kivetett új rendkívüli pótlék *harminc százalék.*

Nem kell pótlékot fizetni a rokkantadók, a forgalmiadók, az alkalmazottak IV. osztályu kereseti adója, a fegyveradó, hadmentesség díj és betegpótlási pótdadó után. Ellenben minden más állami adó és pótdadó után fizetendő ez a pótdadó.

A most kivetett rendkívüli pótdadó követi a földadó sorsát, külön

nem lehet ellene felebbezni, kivéve, ha a percentet rosszul számított ki az adóhivatal.

A törvény alapján készült számítások szerint a rendkívüli pótdadóból az államnak 511,220,410 millió dinár, tehát *több, mint félmilliárd* bevétele lesz. Feltehető azonban, hogy ez a számítás nem helyes s hogy a földadó után eddig fizetett pótlékokat nem veszi figyelembe. A Vajdaság azonban eszerint a számítások szerint is az eddig fizetett *huszmillió* földadó után *százmillió pótlékot* fizet.

Hogy a Vajdaság mennyire lesz megadóztatva, azt pontosan nem lehet tudni. A harminc százalékos pótlék alá eső adók a Vajdaságban többet tesznek ki 86 millió dinárnál, ennek a pótléka közel 26 millió dinár. A fogyasztási adókon, forgalmi adókon s egyéb adókon kívül a Vajdaság tehát évenként 232 millió dinár adót fizet.

A dobrovoljacok is adóznak

A birtokosok keserőségét, amit a földadó felemelése okoz, némileg csökkenti a törvény 21-ik §-ának az az intézkedése, hogy

1923. július 1-től kezdve azok, akik a felosztott nagybirtokokból földet kaptak bérbe, e naptól kezdve a földadót és pótlékait fizetni tartoznak.

Július 1-ig azonban az elvett föld adóját is az fizeti, akitől a földet elszedték.

A robot

A költségvetési törvény felhatalmazza a minisztertanácsot, hogy **a nyilvános utakat a lakosság**

Gyilkolt az öreg koldus

Borzalmas gyilkosság a sombori vasútvonal mentén

Csütörtökön hajnalban a Halasi-szőlőkben a sombori vasúti sínek mentén borzalmas gyilkosság történt. A bűnténynek Csernetics István 56 éves subotcai ácsmester az áldozata. A gyilkosságot a Halasi-szőlőkben lakó, munkára menő emberek fedezték fel, akik értesítették a rendőrséget. A rendőrségről nyomban a gyilkosság helyszínére mentek Miladinovics Szlobodán és Ivkovic Ivandékics Pál dr. körhízi főorvos. A holttest a szőlőskertek végében feküdt, feje borzalmasan összetörve, arcvonásait a rárapadt aludtvertől alig lehetett felismerni. A holttest körül azonban semmi oly nyomra nem találtak, ami a gyilkos személyére vezetne, az az eszköz pedig, amivel az áldozat fejét összetörték és testét összeszurkálták, szintén nem volt található. Hosszabb ideig tartó kutatás után az egyik kert palánkjá alatt találtak egy vértől ellepett törött vasvillát, amivel a gyilkos megölte áldozatát. A rendőrség a lelet után a vasvilla tulajdonosa után kezdett nyomozni.

Mint hogy a nyomozás folyamán bebizonyosodott, hogy nem rablógyilkosság történt, a rendőrségnek az volt a feltevése, hogy a gyilkosságot bosszúból követték el. Megtudta a rendőrség, hogy Csernetics szerdán este munkából hazamenet, betért Berkes Mihály Czernájevics-utcai vendéglőjébe, ahová minden nap be szokott térni. A vendéglős kihallgatásából kiderült, hogy Csernetics nemrég egy züllött emberrel szólalkozott össze a vendéglőben, aki megfenyegette, hogy bosszút áll rajta. Szerdán este Csernetics ismét találkozott haragosával a vendéglőben, aki leült az asztala mellé és együtt ittak. Később melléjük telepedett Berkes Mátyas nevű subotcai gazda, aki földet kínált megvételre Cserneticsnek. Az alkután bort hozattak, de amikor már meglehetősen ittas volt a társaság,

a kocsmáros hazaküldte őket. Csernetics együtt hagyta el a kocsmát a züllött emberrel és a sombori vonal felé indultak. Utközben, több tanu vallomása szerint, ismét összeszólalkoztak és civakodás közben elűntek a sötétben, a szőlők között. A rendőrségi nyomozás alkalmával megkerült véres vasvillát a Halasi-szőlőkben lakó csavargó gunyhója közelében találták meg és így alaposan vált az a gyanu, hogy a ke-

gyetlen gyilkosságot az a csavargó követte el, aki szerda éjszaka óta nyomtalanul eltűnt. Megállapították, hogy Szerencse Lukácsnak hívják, 65 éves koldus. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a kézrekerítésére, eddig azonban még nem sikerült a nyomába akadni. Oravec és Kukla rendőrbiztosok csütörtökön egész napon át nyomoztak a gyilkos után, aki valószínűleg a szőlők között bujkál.

Kilencszázan vándorolhatnak ki a Vajdaságból Északamerikába

Az engedélyek kiadásánál előnyben részesülnek a magyarok és németek

A vajdasági szociális kérdések egyik legfontosabbja az amerikai kivándorlás kérdése — július elsején új stádiumba lépett. Június 30-ikán ugyanis lejárt az Amerikai Egyesült Államokban fennálló bevándorlási korlátozás éve és július elsején kezdődött az új kvóta-esztendő. Az Unió ugyanis minden évre megállapítja az egyes országokból beengedhető bevándorlók számát, az úgynevezett kvótát. Az S. H. S. királyság kvótája az 1923—24. évre *hatezer ember*, amelyből a Vajdaságra a központilag vezetett beosztás szerint kilencszáz ember jut. Az egyes közigazgatási egységek között ez a szám a következőképpen oszlik meg:

Baranya	20
Novisad	40
Pancevo	24
Sombor (megye)	291
Subotica	20
Veleki-Becskek (megye)	490
Vrsac	15

A kivándorolni szándékozók száma azonban az országban mindenütt, különösen azonban a Vajdaságban, lényegesen túlhaladja a megállapított kvótát. Főleg a szerencsétlenül végrehajtott agrárreform következtében földnélkül maradt magyar és német földművesek ezrei akarnak kivándorolni a tengerentúlra. A beutazási engedélyek nehézségén kívül is azonban az utlevél nehézsé-

gek is oly nagyok, hogy a kivándorolni akarók többsége még az utlevél megszerzéséig sem jut el.

Most, hogy július elsején az évi kvóta terhére újra megindult az amerikai utlevelek kiadása, nemcsak a vidéki rendőrhatalóságok, hanem ma beogradi miniszteri hivatalokat is elárasztják az amerikai utlevel-kérők. Beogradban a belügyminisztérium B. B. B. osztályán és a szociálpolitikai minisztérium kivándorlási osztályán mennek keresztül az utlevelek. Mindkét hivatalt valóságos megmentőül utlevél-kérvényekkel. Az utlevelek ügyében egyedül eljáró szegény földműveseken kívül nagybefolyású és kevésbé befolyásos ügyvédek, képviselők és a különböző utlevél-irodák ügynökei egymásnak adják a kilincset a minisztériumban. A kivándorolni akarók között meglehetősen tájékozatlanság uralkodik abban a kérdésben, hogy a múlt évben benyújtott utlevél-kérvények, amelyek a kvóta kimerülése miatt nem nyertek elintézészt, érvényesíthetők-e az idei kvóta terhére és hogy az új kérvényezők remélhetik-e, hogy bejutnak a kvótába? Hogy kellő felvilágosítást nyújthassunk az érdekelteknek, akik szerkesztőségünk is elárasztják hasonló jellegű kérdésekkel, beogradi munkatársunk a szociálpolitikai minisztérium kivándorlási osztályának főnökéhez for-

dult ezzel a kérdéssel, aki a következőket válaszolta:

— Elsősorban azok kapnak az 1923—24 évre kivándorlási engedélyt, akik már korábban megkapták utlevelüket. Másodsorban azok jönnek számitásba, akiknek szabályszerű felszerelt kérvényeik még a múlt évben beérkeztek, de utlevelüket még nem kapták ki. A kivándorlási osztály a jövő hét folyamán kezdi meg ennek a csoportnak a kivándorlási engedélyeit kiállítani. Csak ha e za két csoport teljesen kimerült, kerül sor azokra, akik újabb nyújtották be kérvényeiket.

Mindenki vegye tudomásul, hogy csupán olyan kérvényeket vesznek figyelembe, amelyek az összes előírt hatósági igazolványokkal fel vannak szerelve. Ezek: 1. orvosi bizonyítvány arról, hogy a kivándorló nem szenved ragályos betegségekben, 2. katonai bizonyítvány, 3. adóbizonylat, 4. erkölcsi bizonyítvány, 5. hatósági igazolvány arról, hogy a kivándorló nem foglalkozik leánykereskedéssel és 6. hogy a kivándorló férfi 24. életévét betöltötte. A hatezer kvótát az 1200-as csoportban lehet kimeríteni. Jövő év január elsejétől kezdve ezen a kvótán túl még 20%-a, vagyis újabb 1200 ember kaphat beutazási engedélyt, vagyis evvel a csoporttal mégis elmehetnek majd azok, akik mindenképp utazni akarnak.

A kivándorlási engedélyek kiadásánál nemcsak a beérkezési sorrend a döntő, hanem egyéb szempontokat is figyelembe vesz a minisztérium. Így például *előnyben részesülnek a nemzeti kisebbségekhez tartozók*. Ennek természetesen elsősorban politikai okai vannak. Egyébként a Vajdaságból amúgy is *elsősorban németek és magyarok kérnek kivándorlási utlevelet*.

A kormány egyébként gondot fordít arra is, nehogy a kivándorlók lelkiismeretlen kivándorlási ügynökök és zsaroló hajózársaságok keze közé kerüljenek. Az országban működő hajózási ügynökségek állandó ellenőrzés alatt állanak és a kivándorló transzportokat nemcsak a határig, hanem a kikötőkig elkíséri a kormány kiküldöttje, aki mindenben kezére jár a kivándorlóknak.

Barátság

Irtá: Baedeker

A barátságról volt szó.

Egy uriember, aki jelen volt a társalgásnál, egy darabig hallgatta, amit jót-rosszat mondtunk a témáról, s aztán így szólt:

*

Eh, nincs többé barátság! Már nincsenek jóbarátok! Már csak a regényekben vannak . . . Ismeritek, ugy-e, azt a meghitt jó viszonyt, a melyben Elek Andorral álltam? Orestes és Pyladesz nem éltek bizalmasabb barátságban, s talán Castor és Pollux se . . . Nos, ez a meghitt viszony megszűnt. *Fűt* . . . Ez az ember, akiről azt hittem, hogy képes volna az életét áldozni értem (sőt pénzt is kölcsönözni!), ez az ember a ridegségének és a szívtelenségének olyan bizonyítékát adta, hogy szakítanom kellett vele . . . Am ítéletek magatok . . .

A román betörés idejében történt, hogy egy rokonom a feleségével és három gyermekével hozzám menekült. Nagy igazságtalanságnak találtam a sorstól és kiméretlen önzésnek tőlük, hogy éppen engem tüntettek ki a tartós látogatásukkal, mikor kivültem is még annyi jó ember és jó rokon van a világon, de mert a jövedelüket azzal okolták meg, hogy ellenségmentes területen én vagyok a legközelebbi atyafiuk, jó képet vágtam a gonosz játékhöz és barátságos arccal fogadtam őket. Nem tartom magam rossz embernek, sőt ha nem kívánok tőlem lehetlent, egyenesen áldozatkész vagyok, — meghagytam hát a cselé-

deknek, hogy jól bánjanak a menekültekkel s ne érezzék szegényekkel, hogy földönfutók lettek.

Fájdalom, hamarosan be kellett látnom, hogy ezuttal csakugyan lehetlent kívántak tőlem.

A házaspár ugyan szerényen viselkedett s minden tekintetben igénytelennek bizonyult, — a férfit rokonom segédkezett az ügyemben, másolt s a megbízásaimmal a városban szaladgált, a felesége pedig kezére járt az enyémnek mindenben s nagyon hasznossá tette magát a háztartásunkban, s így mind a ketten, be kell ismernem, behozták azt nekünk bőven, amibe kerültek. Hanem a gyermekeik! No, ér még ilyen nevelést nem láttam! Képzeliétek: ezek a gyerekek *élenkek!* Már tudniillik a szüleik jellemezték így őket, — én bátran merem mondani, hogy *pajkosak*. Nevetgéltek és énekeltek, — egy idegen háznál, mint ha otthon lettek volna! Nem mondom, hogy rossz gyerekek, de elevenek és pajkosak a más házában!

A lehetőségig elnéző iparkodok lenni másoknak a hibái iránt, de sohasem fogom a rokonomnak megbocsájtani, hogy ebben az időben olyan keveset törődött velem. Nem tudta vagy nem akarta megértetni a gyermekeivel, hogy ellenségtől való menekülés idejében és más ember lakásán komolyabban és illendőbben kell viselkedni, mint otthon és normális viszonyok között . . . De ez pedagógiai szempont, amelyet most nem akarok feszegetni . . . A faktum az, hogy a gyereklárma végre is kényelmetlenül kezdett válni rám nézve, — idegessé lettem tőle. Igen

csinos, kedves, úgynevezett »herceg« fiúcskák voltak és más körülmények között — ha például az anyjának lettek volna —, nagyon tetszettek volna nekem, de így izgattak és bosszantottak. Gondolkozni kezdtem azon, hogy mitévő legyek velük? Egyszerűen el nem küldhettem őket, mert közeli rokonaim, vendéglőben pedig nem szállásolhattam be, mert azt szívtelenségnek tartották volna. Ők és drága mulatságnak tartottam én . . .

De meg kellett minden áron szabadulnom tőlük, mert kezdtek az idegeim érezni őket, már majd egy hete voltak nálam . . . Végre egy ötlet! Eszembe jutott a barátság. Mire való a barátság, ha nem arra, hogy próbára tegyék? És mire való a jóbarátok, ha nem arra, hogy kiséricsék egymást a zavarukból és áldozatokat hozzanak egymásért? . . . Fölkerestem Elek Andort, előadtam neki az esetemet, figyelmeztettem rá, hogy közös rokonokról van szó (igaz, hogy ez a rokonság tőle néhány angol mértfölddel távolabb van, mint tőlem), elpanaszoltam, mennyire zavarnak a kényelmemben, hogy idegessé tesz a kedves kis fiúk lármája, s kértem: vállalná a menekülteket ő arra az időre, amíg azok ismét beülhetnek az otthonukba.

Azt hittem, Andor a legnagyobb készséggel fogja megtenni nekem ezt a csekély szívességet. No hát, ha ti is ezt hiszitek, akkor nagyon csalódtok. Képzeliétek, — kibújt a kötelessége alól. De egyuttal kibújt a szeg a zsákból. Mert jellemző módon árulta el, hogy milyen kevéssé megbízható a barátsága . . . Kibújt

. . . És minő megokolással? Azzal a kifogással, hogy nagyon távoli rokonai, a családja kozultálása nélkül nem is tudja megállapítani a meszszeséget, hogy alig is ismeri őket, hogy nálam találkozott velük először, stb. Hiszen tudjátok, aki meg akar tagadni valamit, az mindig talál ürügyeket, amelyek mögé elbújhat . . . De milyen szerencsétlenek voltak az ürügyei, s milyen kicsinyes a szempont, amely azokat dikálta!

Mint ha határozna valamit, hogy hányszor találkozok az ember valamelyik rokonával, mint ha az ily véletlen körülmény befolyásolhatná az atyafiságos viszonyt és a kölcsönös rokonszenvet! No és a többi argumentumai! Hogy ilyen nagy család kényelmetlen neki, hogy a csöndet szereti, nem pedig a gyermekirást, meg a fiukacagást. Hiszen ezekben a kifogásokban még eredetiség se volt, — tőlem vette át őket Andor . . . Nem szereti a gyermeklármat és nem elég közel a rokonság! Ez volt Andornak az egész bölcsessége. A barátság bezzeg, az semmi neki . . .

Eletemnek ez volt egyik legkeserűbb csalódása. Ilyen ridegségre nem voltam elkészülve . . . Kedvetlenül, nagyon leverten hagytam el Andort . . . A csalódást azóta kihevertem, mert hiszen a legsúlyosabb sebek is behegednek . . . De szívtelen eljárásának és önző viselkedésének levontam minden konzekvenciáját, — szakítottam vele . . .

S azért mondtam, hogy nincs többé barátság! Ha még ilyen kis kérdésben is cserben hagyják az embert a legjobb barátai!

Szerenád vagy macskazene?

A sentai közjegyző nyilatkozata

A Bácsmegyei Napló csütörtök reggeli számában, sentai jelentés szerint, cikket közölt a sentai orjunisták újabb szerepléséről. A tudósítás szerint egy orjunisták társaság Zagoricza Iván dr. közjegyző és Ruszwurm rendőrfogalmazó vezetésevel kedden éjjel Vuics Jócó radikálpárti képviselő ablaka alatt macskazenét adott.

Dr. Zagoricza Iván a cikkel kapcsolatban a következő helyreigazító sorok közlését kéri:

Kedden este egy nagyobb demokratapárti társaság volt a Royal kávéházban. A társaság többek között arról beszélt, hogy a demokratapártnak is tenni kellene valamit, hogy a városban megszűnjének az orjunisták ifjuság tulkapásai és a botrányos incidensek ellen egy demonstrációjának, hogy az imponáló legyen Senta lakossága előtt. Majd Vuics Jócó szónok beszélt, akinek politikai működéséről és a lakosság érdekében kifejtett tevékenységeiről a legelismertebb hangon emlékeztek meg. Később a társaság egyik tagjának indítványára elhatározták, hogy cigányokkal éjjeli zenét adnak Vuics Jócó országgyűlési képviselőnek. A társaság el is indult és utközben csatlakozott néhány orjunisták a menethez. Vuics Jócó házához érve, a cigányokkal előbb egy orjunisták dalt, majd a »Hesli Slováci« nemzeti himnuszt játszották el, közben éljeneztek Vuics Jócót. Az éjjeli zene után a társaság eltávozott és két csoportra oszlott. Az orjunisták Ruszwurm rendőrfogalmazó vezetésével, amikor a társaság másik fele már elment, tüntető felvonulást rendeztek a főtéren. Közben lármáztak és lövöldöztek, mire a rendőrség a tüntetőket szétzavarta.

Nikolics György rendőrfőkapitány megindította a nyomozást és Ruszwurm nem éppen rendőrfogalmazóhoz illő viselkedéséről jelentést tett a sombori alispáni hivatalnál is.

Lesz-e Becskereken magyar gimnázium?

A bányai püspökség akciója

Dr. Ródić Rafael becskerekai apostoli adminisztrátor előterjesztést tett a kormányhoz, amelyben azt kérte, hogy engedjék meg, hogy Veliki-Becskereken magyar és német tantervű katolikus gimnáziumot állítsanak fel a püspökség.

A püspökség a gimnázium felállításának szükségességét azzal indokolja, hogy a Vajdaságban egyre érezhetőbbé lesz a katolikus papok hiánya. A katolikus hívők vagy kénytelenek pap nélkül maradni, vagy pedig Ausztriából és Magyarországból importálni papokat.

Az új gimnáziumot a püspökség tartandó fent, állami támogatást nem kér hozzá, ellenben az iskola tanterve azonos volna az állami iskolákkal, s a kormányhatósági felügyelet alatt állana.

Egész a legutóbbi napokig biztosítottak látszott, hogy a kormány nem gördít akadályokat az új iskola felállítására. Akkor amikor a kisebbségek védelme világszerte foglalkoztatja a közvéleményt, szinte lehetetlennek is látszott, hogy a kormány vállalja a felelősséget, hogy egy vallásfelekezeti által fenntartandó kisebbségi iskola felállítására elé tiltó akadályokat állít.

A lehetetlen azonban úgy látszik valóra válik. Az egyik helyi szerb nyelvű lap súlyos támadásokat intézett Ródić Rafael püspöki helynök ellen, akit hosszú ideig magasztalt s most »magyarok«-nak nevezett el

s ellene és a gimnázium terve ellen harcba szólította a szerb közvéleményt.

Ugyilátszik a támadásoknak meg volt a hatása, mert most beogradi illetékes helyen is az a feltételek uralkodik, hogy a kisebbségeknek csak elemi iskolák felállításához van joguk.

A püspökség azonban a kedvezőt-

A novisadi kongresszus határozatai a nemzeti-, vallási- és faji kisebbségek védelmére

Véget ért a békekongresszus

Novisadról jelentik: Irenney püspök elnökségével a békeliga kongresszusa csütörtökön folytatta az egyházakra és iskolákra vonatkozó nemzeti kisebbségi panaszok és sérelmek tárgyalását. A kongresszus a tárgyalás befejeztével a következő határozatot hozta:

»A konferencia miután tárgyalta a békeszerződések azon határozatait, amelyek fajok, vallások és nemzetiségi kisebbségek ügyeivel foglalkoznak és miután áttanulmányozta azokat a különböző álláspontokat, amelyek a konferencia egyes résztvevői előadtak, — kijelenti:

1. A békeszerződések határozatainak méltányos alkalmazásával és a kisebbségek jogos kívánságainak teljesítésével az országok népei nagyban hozzá fognak járulni megelégedettségük eléréséhez, amely feltétlen szükségessége az illető államok fejlődésének és az általános európai békének.

2. Ezért elsőrendű kötelessége a világszövetség országos választmányainak minden országban, minden

len fogadtatás ellenére nem hagyja abba az iskola felállítására irányuló akciót s bízik abban, hogy Belgrádban végre is megértésre talál az, hogy sem a nemzetiségi kisebbségeket, sem Horvátország, Szlovénia és a Vajdaságban többségben lévő katolikusokat nem lehet megfosztani attól, hogy gyermekeik részére iskolákat állítsanak föl.

eszköz felhasználásával odahatni, hogy a békeszerződések legteljesebb és legméltányosabb figyelembe vétele és respektálása eléréssék;

3. ezért lépjenek egymással érintkezésbe az összes vezető nemzeti kisebbségek szervezetei, hogy ezek a kérdések gyűléseiken rendszeresen tárgyalassanak.

4. Tanácsos tehát, hogy az összes szervezetek szükség esetén egymásközti érintkezésbe lépjenek, hogy közös ügyekkel kedvező megoldást találjanak az illető kérdésekben.

5. A választmányok 1923 december 31-ig a londoni központnak jelentést fognak beküldeni az addig folytatott akció részleteiről és előterjesztéseket tesznek: miképpen nyújthatna a világszövetség további támogatást.

A konferencia ülésének berekesztésekor a résztvevők német és angol nyelven békehimnuszt énekelték, majd Irenney püspök rövid imát mondott, amelyben áldást kért a békeliga működésére.

Nem kell területi engedmény az ébredőknek demokrácia és az emigráció likvidálása árán

Támadás a kisántant ellen a magyar nemzetgyűlésen

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés csütörtöki ülésén az indemnitási vita során Hegedűs György az ébredő magyok egyik vezére mondott nagyobb beszédet.

— Az új keresztény politika — mondotta — az igazi nemzeti keresztény politikának elaltatását jelenti. A mai kormány alatt a magyar és a keresztény tömegek napról-napra szegényebbek lesznek. A baloldalon azt ajánlják, hogy járjunk ellenségeink elé és hajtsuk meg fejünket, mert ők békülni akarnak. Drózdly hangoztatta először a csehek ajánlatát, amelynek alapján területi engedményeket kaphatnánk, de elhallgatta azokat a feltételeket, amelyek szerint liberális-szociális kormányoknak kellene alakulni Magyarországon és biztosítani kellene az emigráció visszatérését. Ezen az alapon nem tárgyalhatunk. De az is szerepel a csehek feltételei között, hogy az ébredő magyarok egyesületét és más hazaias szervezeteket fel kell oszlatni. Jegyezze meg Drózdly, hogy a magyar nemzet még nem zúllott le annyira, hogy keresztény szervezeteit a liberálisok, az emigráció és a csehek kedvéért elhagyja. Jellemző különben, hogy ha a keresztény szervezetekről van szó, akkor nem kell a liberálisoknak és a szociáldemokratáknak a szervezkedési jog. Mondja meg Drózdly a cseheknek, hogy nem utasítjuk vissza a közeledést, de legyen a csehek jóindulatának előbb az a bizonyítéka, hogy a cseh uralom alatt levő testvéreinknek biztosítsák előbb a kisebbségi jogokat. Kétségbe kell esniük, hogy ellenségeinknek ilyen protektorátusok vannak a nemzetgyűlésen, akik mindent elmondhatnak itt, minden következmény nélkül. A francia kamarában alig lehetne ilyesmit elmondani az ellenségéről.

— Nálunk minden politikai ügynek szabadon beszélhet — folytatta Hegedűs György. — Destrukciónak, amit itt csinálnak, mert az ország belső állapotait a legsötétebb színekben tintetik fel, az ellenséget pedig dicsérik. Vajon velük szemben a kormány teljesen tehetetlen? A viszonyokra jellemzőnek tartja, hogy a Nyugat főszerkesztője ma is emigráns. Hangsúlyozza, milyen megütőközést keltett a magyar független bíróság ellen a nemzetgyűlésen elhangzott támadás és megállapítja, hogy a keresztény irányzatnak sohasem volt baja a bírósággal.

— Ha Rassay olyan nagy hangon beszél a titkos szervezetekről — folytatja — amelyekről nem lehet biztos tudomása, akkor különbséget kell tennie a keresztény nemzeti és a nemzetközi szociálista szervezetek között. Nézzen utána inkább a Kadima zsidó titkos szervezet ügyének, amelynek minden hitközségben meg vannak a maga ügynökei és amely szervezet rendbontásra törekszik. Ezután áttér a földreformra, majd az ellenzék állandó viharos közbeszólásaitól zavarva, befejezi beszédét.

Utána Kiss Menyhért fajvédő képviselő beszél a művelt középosztály és a munkásság nyomoráról. Fejteti a drágaság okait és megállapítja, hogy a fajvédő politika alapja a drágaság letörése. Hivatkozik Románia példájára, ahol eltöltötték a kiváltást és ezáltal a megélhetést olcsóbbá, a tőzsdét pedig szilárdá tették. Végül helyesli azt, hogy a kormány a kisántant mesterkedésének nem ül fel, mert szerinte a csehek eddig is kibújtak minden vállalt kötelezettségük teljesítése alól. Azzal fejezi be beszédét, hogy a legerélyesebben tiltakozik az ország belügyeibe való beavatkozás ellen.

Szabadlábrahelyezték a Club-kávéházi gyilkosokat

Lefújták a nagy tisztogatást

Budapestről jelentik: A Club-Kávéházi bombamerénylet ügyében a főkapitányságon végleg eljutottak ahhoz a holtponthoz, amellyel minden ilyen irányú nyomozás eddig beveződött. Mindazokat, akik részt vettek a régebbi Club-kávéházi gyilkosságban és akiket ezért most letartóztattak, szerdán szabadlábra helyezték, úgyhogy e pillanatban egyetlen előállított vagy őrizetes sincsen a főkapitányságon. A nyomozás mindazonáltal folyik tovább és a rendőrség mai napja — mint ez a hivatalos jelentésből is kiténik — annak megvizsgálásával telt el, hogy a kávéház telefonja jól működött-e a merénylet éjszakáján. A rendőrség megállapítása szerint, a telefon azért nem működött jól, mert a kávéház tulajdonosa már előzően bejelentette a központnak, hogy a telefonja rossz. A kávéház tulajdonosa szerint ez már azért sem igaz, mert Katona Gyulának két telefonja van. Mindkét telefon a merénylet napján este nyolc óráig jól működött, attól fogva azonban nem jelentkezett a központ. A rendőr, aki a főkapitányságra akart telefonálni, körülbelül egy óra hosszat várt a kapcsolásra.

A Club-kávéház legújabb merényletével kapcsolatosan a főkapitányság bejelentette, hogy meg akarja tisztítani Budapestet az ugynevezett gyanús elemektől. Ez a tisztítómunka szintén véget ért. Így Lászlót, Rumbold Attilát, Sesevich Lászlót és a többi gyilkost elbocsájtották a főkapitányságról, mert a rendőrség szerint beigazolták, hogy rendes lakhelyük és foglalkozásuk van. Ezzel egy a Club-kávéházi merénylet ügyében megindított nyomozás, mint a beigért nagy tisztítómunka befejeződött.

Ujabb uccai csata Zagrebben

A szerb és horvát nacionalisták közt

A két zagrebi ellenséges nacionalista szervezet kedd éjszakai utcai revolverharca után szerdán éjjel újabb lövöldözés folyt le a zagrebi Frankopanska-utcában, amelyet ezuttal a horvát nacionalisták rendeztek.

A Hanao tagjai, — nyilván az előző napi támadások megtorlásául, — szerdán éjjel a Frankopanska-utcában botokkal, bokszerrel és revolverekkel megtámadták az orjunisták egy kisebb csoportját. Hamarosan revolverharca került a sor, szerencsére azonban senki sem sebesült meg. Egy nagyobb rendőri készültség néhány perc alatt véget vetett a lövöldözésnek. A revolveres ifjak közül három husz év körüli fiatal embert, — mind a három munkás, — akik a Hanao tagjai, letartóztatták. Megmozgatásuk alkalmával több revolvért, töltényeket és köveket találtak náluk.

A keddi véres éjszaka áldozatai közül kihallgatták a súlyosan sebesült Novák Vladimirt, aki támadóját Belosevics Ljubomir személyében felismerte. Bogdanovics Milánt, aki még mindig eszméletlenül fekszik, — eddig nem lehetett kihallgatni. Megállapították azt is, hogy a súlyos sebesüléseket okozó lövések Kopics Musztafa joghallgató fegyveréből származnak. A letartóztatottakat a rendőrség kihallgatásuk után átadta az ügyésznek.

Mivel újabban majdnem minden éjszaka történnek véres összeütközések a szerb és horvát nacionalisták között, a zagrebi rendőrség elhatározta az Orijava és Hanao zagrebi szervezeteinek feloszlását.

A radikálisok amputációval fenyegetik a horvátokat

Vasárnap dől el, hogy a klerikálisok bentmaradnak-e a parlamentben

A belpolitikai életben az utolsó napokban meglehetősen szélcsend uralkodik. A képviselők legnagyobb része vidéken tartózkodik és a radikális politikusok választóik körében igyekeznek népszerűsíteni a kormány adópolitikáját. A politikai kombinációk egyébként tovább folynak. Különösen sokat beszélnek új radikális-demokrata koalíció lehetőségéről. Ugy látszik azonban, hogy sem a radikális, sem a demokrata pártban nem tulságosan kedvező a hangulat a koalíció mellett. A radikálisok szerint ugyanis a parlamentben nincs szükségük a demokratákra, másrészt pedig a demokraták jobbszárnyának a kabinetbe való belépése egyben azt is jelentené, hogy a kormány hajlandó volna diktatórikus eszközökkel fellépni az autonomista és föderalista törekvésekkel szemben, ehhez pedig a radikálisok nem hajlandók hozzájárulni. A demokraták szerint viszont a radikálisoknak azért volna szükségük a koalícióra, hogy megosszák velük a népszerűtlenséget, amelyet az adótörvényekkel szereztek maguknak. Ezt pedig a demokraták nem hajlandók vállalni, annál kevésbé, mert a parlamentben ellenzéki szerepük a jelen viszonyok között a legkényelmesebb számukra.

A blokkal szemben a kormány és a kormánypárt viszonya napról-napra rosszabbodik. Különösen élénken jut ez kifejezésre a kormánypárt hivatalos lapjának, a *Samoupravának* cikkeiben, ez a lap már napok óta élesen támadja Radicsot és Korosecet. A *Samouprava* csütörtöki számában többek között a következőket írja:

„A fekete-sárga bandák munkája a horvátokat és szlovéneket kiélezett és véres összeütközésekre vezetik a szerbekkel, ami kétségtelenül káros mindnyájunk számára. Ez a működés azonban a horvátokat és szlovéneket mindennél rosszabb helyzetbe is hozhatja és újból idegen rabságba fogja őket vezetni. Ha Horvátországban és Szlovéniában nem akad senki, aki leszámol egy olyan ördöggel mint Radics s olyan jezsuitával mint Korosec, akkor a horvátok és szlovének számára nincs orvosság. Ők valóban nem fogják elkerülni tudni rossz sorsukat, amit számukra ilyen gonosz emberek idéztek elő.”

Amint a cikk hangjából látható, a radikálispart ismét amputációval fenyegetőzik. Általában az amputáció gondolata úgy a radikális sajtó főbb orgánumaiban, mint a radikális politikusok nyilatkozataiban is mindinkább előtérbe kerül. Ugy látszik, ezzel akarnak Radicsra pressziót gyakorolni. Egy előkelő radikálispartí politikai is kijelentette, hogy inkább az amputációt, mint a diktatúrát választják a föderalistákkal szemben, miután a radikálisok semmiképpen sem akarnak erőszakkal kormányozni a horvátok és szlovének akaratával szemben.

A törvényhozó bizottság ülése

A törvényhozó bizottság csütörtökön folytatta a tisztviselő-törvény részletes tárgyalását és pedig a 4-ik és az 5-ik szakasz kihagyásával a hatodik szakaszt, amelyet lényegtelen stiláris változtatásokkal a bizottság elfogadott.

A törvénytervezet 92-ik szakaszának

tárgyalásakor Mozer németpárti képviselő olyan indítványt fog előterjeszteni, hogy az olyan helyeken szolgálatot teljesítő tisztviselő, ahol a lakosság husz százaléka valamelyik nemzeti kisebbséghez tartozik, köteles az illető kisebbség anyanyelvén érintkezni a felekkel.

A celjei kongresszus

A klerikálisok magatartásáról a pártvasárnapi celjei kongresszusa fog dönteni. Korosec csütörtökön elutazott Beogradból Ljubljánába, utközben azonban nem fog Zagrebben kiszállni, hogy Radicsal tanácskozzék. A celjei kongresszuson fog eldőlni, hogy a klerikálisok akik fenyegetődzéseikben egyre harci-

Döntő tárgyalások a német jóvátétel ügyében

Franciaország írásbeli választ ad az angol kérdőívre

Londoni jelentés szerint a szerdán megtartott angol minisztertanácsban Curzon lord beszámolt a francia és belga nagykövettel folytatott megbeszéléséről. A minisztertanács eredményét szigorúan titokban tartják. Az angol politikai körökben az a vélemény, hogy a kormány az angol-francia viszonyra döntő jelentőségű határozatot hozott.

A Reuter iroda értesülése szerint a francia nagykövet a Ruhr-kérdésről lord Curzonnal egy óra hosszat tanácskozott. A megbeszélés befejeztével kijelentették, hogy a tanácskozásról semmiféle közleményt nem adnak ki. Nem hivatalos forrásból híre járt, hogy általános irányban folyt a megbeszélés és hogy a francia nagykövet okmányt egyáltalán nem nyújtott át. Ugyancsak látogatást tett a külügyminiszternél a belga nagykövet is.

A *Petit Parisien* szerint a francia kormány az angol kérdőívre

Zsaroló hadjáratot indítottak a suboticai optálók ellen is

Zsaroló leveleket kapnak az optálók — Ugyanaz a társaság működik itt is, mint Somborban — Erélyesen nyomoznak a zsarolók suboticai ügynökei után

Az optálás körüli bizonytalanság a legjobb alkalmat teremti azoknak a számára, akik mások szerencsétlenségéből akarnak megélni. Alig simultak el a sombori zsarolási manővereknek a hullámai, most ugyanilyen zsarolási hadjárat kezdődik Suboticán is. Itt azonban már csak azért nem sikerült a zsarolóknak eredményt elérni, mert a kiszemelt áldozatok épp az ismert sombori események miatt már éberebbek voltak. A körülmények, amelyek a suboticai hadjáratot kísérik annyira azonosak a sombori zsarolások tüneteivel, hogy minden feltevés szerint a két zsaroló manővert ugyanaz a társaság követte el.

Beogradi levél a suboticai optálókhoz

A suboticai optálók legnagyobb része a közelmúlt napokban ajánlott levelet kapott beogradi keltezővel a következő szöveggel:

Tisztelt Uram!

A belügyminisztérium BBB. ügyosztályán Önnek elfekszik opciós kérvénye, amely valószínűleg el lesz utasítva, mert Önnek a kérvényét senki sem protegálja. Az opció kedvező elintézése az osztályfőnök discretionális joga, mert — ha az opta-

asabbá válnak, valóban kivonulnak-e a parlamentből.

Ellentét Olaszország és Jugoszlávia között a Fiume-kérdésben

A beogradi lapok értesülése szerint Fiume kérdésében Olaszországgal folytatott tárgyalások nem biztatnak eredménnyel. Az olaszok ugyanis továbbra is kitartanak azon álláspontjuk mellett, hogy Fiume pénzügyi és gazdasági ellenőrzését Olaszország gyakorolja és hogy a Baross-kikötőt egy konzorcium alá rendeljék. Az SHS. delegátusok ezzel szemben azon az állásponton vannak, hogy a Baross-kikötőt az SHS. államot illeti és ennek szuverenitása alá tartozik.

A két szembenálló vélemény egyelőre annyira kiélezett és az ellentétek olyan nagyok, hogy valószínűnek tartják a tárgyalások megszakadását és eredménytelenségét.

írásbeli választ készít elő. A *Matin* úgy értesült, hogy a részletes memorandumot Poincaré maga dolgozza ki.

Ugyancsak a „Petit Parisien” értesülése szerint a francia-angol tárgyalások alkalmával a két állam között súlyos ellentétek merültek fel különösen abban a kérdésben, hogy milyen legyen a Ruhr megszállás, ha a passzív ellenállás megszűnik.

Az angolok azt követelték, hogy a francia csapatok teljesen vonuljanak ki a Ruhr-területről, míg a franciák és belgák a fokozatos kúritéshez ragaszkodtak. A megszállás idejét az angolok rövidíteni akarták, mert a megszállás elhúzódása csökkent a Németország fizetőképességét. A franciák ezzel szemben a megszállást megakarják hosszabbítani. A megegyezés mindamellett létre jött, azonban azt egyelőre a politikusok a legnagyobb titokban tartják.

val csupán a címzett neve, az akta száma és a helyi hatóság neve van beírva, valamint a küldő aláírása, a melyből azonban csak a keresztnév olvasható, a vezetéknev azonban teljesen olvashatatlannak.

Kik kaptak zsaroló levelet?

A zsarolásban résztvevők jól informáltságára jellemző, hogy Suboticán azok csaknem valamennyien kaptak Beogradból ilyen zsaroló levelet, akiknek opciós kérvényük az elmúlt napokban kiegészítés céljából visszaérkezett a városi tanácshoz és a legtöbb esetben pontos a levélben feltüntetett aktaszám is. Az érdekeltek, akik kérvényük visszaküldése és a kiegészítés nehézségei miatt ugyanis nyugtalanok és opciós joguk elvesztését féltik. Egymásután jelentkeznek a hatóságnál a zsaroló levelekkel. Eddig mintegy 20—25 optáló részére érkezett ilyen zsaroló levél Suboticára.

Keresik a zsarolók suboticai ügynökeit

A Suboticára is kiterjesztett zsaroló-hálózat szereplői iránt már megindult a legerélyesebb nyomozás. A hatóság feltevése szerint a zsarolási manővert ugyanazok rendezték, akik a sombori zsaroló hadjárat részesei. Ezek közül tudvalevőleg Pálcs József sombori lakost, aki 25.000 dinárt követelt az áldozatától május 20-án Somborban: le tartóztatták és most a suboticai nyomozás elsősorban arra irányul, hogy a zsaroló társaságnak voltak-e Suboticán is helyi ügynökei.

Békítésért — halál

Az elhagyott szerelmes hosszuja

Sebesicsen csütörtökre virradó éjszaka véres szerelmi dráma játszódott le. *Matic* Grga sebesicsi földműves hosszabb ideje együtt élt *Marczikics* Dona nevű nővel, akivel azonban az utolsó időben sokat civődött. Az asszony megelégedte az állandó veszekedésekkel és néhány nappal ezelőtt elhagyta *Matic*ot.

Az elhagyott szerelmes nem tudott belenyugodni abba, hogy az asszonyt elveszítse és több ízben vizsgálatára próbálta rábírní. Az asszony hajthatatlan maradt. Nem asznált a férfinek sem ígérete, sem fenyegetése. Amikor azonban *Matic* fellépése már veszedelmessé vált, *Marczikics* Dona menedéket keresett *Miladinovics* Mara sebesicsi lakosnál, aki az asszonyt házába is fogadta.

Csütörtökre virradó éjszaka éjjeltájban *Matic* Grga bezörgött *Miladinovics* Mara házába és kihívta *Marczikics* Donát. Mikor az asszony a hívó szóra nem akart kimenni, *Matic* be akart törni a házába. A két asszony halálra rémülve kiáltott segítségért, mire a szomszédban lakó *Polyakovics* Josa a szorongatott helyzetben levő asszonyo ksegítésére sietett.

A ház előtt azután szembe találkozott *Polyakovics* a dühöngő *Matic*csal, akit felszólított, hogy menjen haza. *Matic* erre megtámadta *Polyakovics*ot, akit késével bal oldalán megszúrt. A szerencsétlen ember azonnal eszméletlenül esett össze, *Matic* elmenekült. A súlyosan sebesült *Polyakovics*ot még az éjszaka folyamán beszállították a suboticai kórházba, azonban kezelőorvosai szerint aligha lehet már megmenteni.

Kertes i Drug Subotica

Voiv. Putnika trg br. 14. (a vasutigazgatóságai szemben.)

Fuvarrel felvilágosító és vizitációs osztálya

A legkiválóbb szakértőkkel (varianvelet felvilágosító és az esetleges vizitációkat a lehető leggyorsabban kiszorgalmazza, vagy bármely más vanuti és díjazási ügyekben felvilágosítással szolgál.

Elcsapták mert jogtalanul kiutasították A baranyavári tanító tragédiája

Tavaly nyáron Suboticáról, Semhorból, Sentáról s Baranya megyéből tömegesen utasították ki magyar nemzetiségű SHS állampolgárokat. A tömeges kiutasítás okait sűrű homály fedi még ma is, noha a kiutasítottak egy két személy kivételével mindannyian vissza is kerültek előbbi lakóhelyükre, majdnem valamennyiről megállapították, hogy a kiutasítás jogtalan és törvénytelen volt. A kiutasított és visszatért állampolgárok közt volt Fischer József baranyavári tanító is, aki néhány napos meghurcoltatás után visszatért állomáshelyére és tovább végezte hivatalos dolgait, míg múlt ősszel vizsgálatot indítottak ellene azon a címen, hogy állását önkényesen elhagyta, eltávozását fölöttes hatóságának nem jelentette be. Ezért aztán állásából minden kárpótlás nélkül elbocsátották. Tudvalevő, hogy annak idején a kiutasítottaknak rövid pár óra letartóztatása alatt össze kellett csomagolniuk s még legsürgősebb ügyeiket sem intézhették el.

Fischer József ezeket a kényszerököket terjedelmes védekezésében sorra elő is adta. Hivatkozott arra, hogy visszakerült a községbe, tehát kiutasítása is alaptalan volt.

A felebbezés minden illetékes fórumot megjárta, de a határozaton nem változtattak, elcsapták, mert engedelmessé tették a kiutasító határozatnak.

Lakás a szabad ég alatt

Weiner Lipót sentai butorgyári néhánnyal hónappal ezelőtt azzal a kéressel fordult a sentai lakáshivatalhoz, hogy a gyártelepén, az utcára eső egy lakásból álló házat, amelyben Kozár Gyula munkaspénztári tisztviselő lakik, lebontassa, a telep kibővítése céljából. A lakáshivatal azzal a feltétellel engedte meg az épület lebontását, ha Weiner Kozár részére másik lakást szerez. Weiner Lipót a házában adott lakás: Kozárnak, a melyben jelenleg Weiner sógorának Polacsek Jakabnak özvegye Müllerné nevű testvére lakik. A butorgyáros pénteken akarta megkezdeni a telepen álló épület lebontását és ezért Kozárk csütörtökön hurcolkodni kezdtek. Amikor azonban a butorral az új lakásukhoz értek, azt özvegy Müllerné nem akarta átadni és Polacsekkel együtt megakadályozták, hogy Kozár átvegye lakását. A butorokat lerakták az utcán, Kozár a hatósághoz fordult segítségért. Müllerné azonban a hatósági beavatkozásra is megtagadta a lakásátadást és így most a lakáshivatalnak kell döntenie a lakás felett.

Kozár butorait azonban addig, amíg a lakáshivatal dönt, veheti a langyos nyári eső, a szabad ég alatt.

A bezdáni pótdadó

Hogy gazdálkodnak a községek

Az utóbbi pár évben a községi, tehát köztalánvaló való gazdálkodás körül rengeteg panasz hangzott el. A gazdagságról híres bácskai községek egymásután az adósságokba merülnek, úgyhogy gazdasági katasztrófák felé sodródnak. Ez a sors vár a Bácska egyik virágzó községére, Bezdára is.

A község, amely a legvagyonosabbak közé tartozik, hihetetlen terhekkel van megrakva. A községnek 2400 kat. hold földbirtokot tehát olyan vagyona van, amely elegendő volna minden horribilis kiadás kellő fedezésére. Ezzel szemben az adófitető polgárok 1600%-os pótdávval vannak megterhelve s a községi pótdávot állandóan emelni kénytelen. A községi előjáróság már 1913 óta vi-

seli tiszttségét, meglehetősen ellenséges hangulat mellett. Az előjáróság Nikolics Aurél jelenlegi községi jegyzőnek két évvel ezelőtt 68 hold illetmény földet szavazott, holott elődjeinek ennek csak a negyedrésze volt meg.

Sok panasz van a községi előjáróságok miatt is. Ezeket a koczikat

ugyanis kizárólag hivatalos ügyben, hivatalos személyeknek természetesen magánügyben, illetéktelenül is sokat használják, ami természetesen újra csak a községi terheket növeli. A község lakossága tehetetlenül szemléli ezeket a dolgokat és csak a felsőbb hatóság gyors közbelépését várja — már évek óta.

Felujult a polgárháború Bulgáriában

Felfegyverzett parasztek elfoglaltak két várost Kiszabadították Hanef kommuista képviselőt

Bulgáriából, ahol az első forradalmi láz elűlte után viszonylagos csend és rend uralkodott újabb belső harcok híre érkezik. A jelentés szerint Bulgária déli részében mintegy huszonötezer löny felfegyverzett parasztek birtokába vette Csirpan és Elizgrad városokat, az új kormány embereit helyeikről elűzték s parasztpárti tisztviselőket ültettek helyükbe.

Plevnában a kommunisták ütköztek össze a rendőrséggel. A Sztambulijcsky-kormány parlamentjének egyik kommuista képviselőjét, Hanef Chaceffet ugyanis őrizet alatt megkötözve kísérték Plevna uccáin. A városbeli kommunisták, akik jól fel voltak fegyverezve, megtámadták a Hanefet kísérő őrséget, hogy a volt képviselőt kiszabadítsák. Valóságos uccai harc fejlődött ki, a melynek tolyamán számos sebesülés történt. A kommunistáknak sikerült Chaceffet kiszabadítani, aki elmenekült.

Agyonlőtték Danieleff volt minisztert

Szófiából jelentik, hogy a Sztambulijcsky-kormány egyik miniszterét Danieleff Györgyöt kíséret alatt

Leégett turflátogató

Kirabolták a sebesicsi állomásfőnök lakását, amíg a lóversenyen időzött

Suboticán a lóverseny egészen ártatlan szórakozás, nem úgy, mint nagy városokban, ahol szenvedéllyel üzött szerencsejáték. A subotikai lóversenyeknek nem voltak áldozatai, itt senki sem játszik a turfon, legfeljebb tíz-husz dinárt kockáztatnak, hogy kipróbálják szerencsésüket. Eddig ezt hitte mindenki a subotikai lóversenyéről, de amint kiderült, a vasárnapi verseny megcáfolta ezt a közhitet. A vasárnapi turfnak van egy áldozata, aki nem kevesebb, mint nyolcvanezer koronát veszített a lóversenyen.

Bornics Tósó sebesicsi állomásfőnök ritkán hagyja el állomáshelyét és Sebesicset, de a vasárnapi subotikai lóversenyek annyira érdekelték, hogy már jóelőre elhatározta, hogy erre a napra bejön Suboticára. Hogy a hivatalát ott hagyta, az még nem volt baj, mert volt helyettese, de hogy a lakását ott hagyta, az már nagyobb baj volt. Amíg ugyanis Bornics gyönyörködött a versenypályán, az alatt otthon Vincze Mária 18 éves cselédje feltörte lakását és minden elvihető holmit összeszedve, megszökött. Körülbelül nyolcvan-százezer korona értékű ruhaneműt vitt el magával Vincze Mária. Az állomásfőnök este, amikor hazatért, észrevette a betörést, azonnal jelentette a csendőrségnek, ahol megindították a nyomozást.

A nyomozás folyamán a tolvaj cselédleányt Suboticán, Mészáros Mária Magyarska-utca 41. szám alatti lakásán elfogták. Az ellopott ruhaneműket Mészárosné lakásán hiánytalanul megtalálták. Vincze Mariát a subotikai rendőrség letartóztatta és kihallgatása után átkísértte a subotikai ügyészség fogházába.

HIREK

Pasics Marienbadba készül.

Beogradból jelentik: Pasics miniszterelnök, akinek orvosai az ellene elkövetett merénylet után üdülést ajánlottak, rövid időre Marienbadba utazik. Onnan Bukarestbe megy, ahol résztvesz a kisanant miniszterelnökeinek értekezletén.

A subotikai újságíróegyesület közgyűlése. A jugoszláv újságíróegyesület subotikai szekciója július 7-én, szombaton délután 3 órakor a Lloyd helyiségében fontos napi-renddel közgyűlést tart.

Román-olasz gazdasági tárgyalások. Rómából jelentik: Bratiannu román pénzügyminiszter szerdán Rómába érkezett. A román miniszter tárgyalta Rossi olasz kereskedelmi miniszterrel a román kincstári utalványok ügyéről, valamint a két ország közötti kereskedelmi szerződésről.

Megalakult az adókvető-bizottság Sentán. Sentáról jelentik: A sentai III. osztályu adókvető bizottság megalakult. Tagjai lettek: elnök Vuics János, alelnök Sztrilich Béla; tagok: Milosevics Szilvákó, Borgyocski Bránkó; póttagok: Tóth Antal János, Mázics Iván, Bergel Mór és Firczlin István.

Elkobozták a »Népszava« szerdai számát. Budapestről jelentik: Az ügyészség indítványára a vizsgálóbíró a Népszava szerdai számát elkoboztatta. Az elkobzás oka az, hogy a lap »A kormány és a pártja nem állam« című vezércikkében, valamint a »Látom pajtás« című levélalakban irt közleményében — az ügyészség szerint — a független magyar bíróság ellen intézett tekin-télyrontó támadást.

Az angorai kormány sürgeti a megszállt területek kiűritését. Angorából jelentik: A népbiztosok tanácsa utasította Izmed pasát, hogy utasítson vissza minden olyan javaslatot, amely a megszállt területek kiűritésének elodázására vonatkozik.

Felosztatják a Burgenlandot. Sopronból jelentik: Ideérkezett megbízható hírek szerint az osztrák kormány elhatározta, hogy Bécsujhelyet fogja megenni a Burgenland fővárosává s szándékát azzal indokolja, hogy sem Kismarton, sem pedig Savanyukut nem felel meg egy főváros követelményeinek. Hír szerint a fővárosnak Alsóausztriába való át-helyezésével egyidejűleg felosztatják a Burgenlandot is, egyik részét Alsóausztria, másik részét pedig Stájerország kapja.

Államosítják a vajdasági postamesterségeket. Novisadról jelentik: A novisadi postadirekción elhatározta, hogy a postamesterségeket a Vajdaság területén fokozatosan megszünteti és helyébe rendes postahivatalokat létesít. A direkción rendeletere szerint eddig a következő tizenkét postamesterséget államosították: Titel, Odzsak, Bácsstopola, Bezdán, Pélmonostor, Starakaniza, Horgos, Kovin, Karlsdorf, Starapazova, Indija és Sid. Az új hivatalokban a tisztviselők e hó végén foglalják el állásaikat.

Eladott állami selyemtermés. Novisadról jelentik: A novisadi állami selyemgyár a napokban eladta 250 kilogrammos selyemkészletét 4 millió dinárért Patovics Dusán nagyiparosnak.

A novisadi parkiallítás vasuti kedvezménye. Novisadról jelentik: A közlekedésügyi minisztérium mindazon kereskedőknek, gyárosoknak és iparosoknak, akik a kiállítás részét akarnak venni, 50 százalékos szállítási és utazási kedvezményt biztosít. Az áruszállítási kedvezmény augusztus 7-iktől 13-ikáig, az utazási 11-iktől 28-ikáig tart.

A ragályos betegségek statisztikája. Novisadról jelentik: A Vajdaságban a legutolsó héten a következő a ragályos betegségek állása: Vörheny: meghalt 6, beteg összesen 54, tifusz: meghalt 3, beteg 21, difteritisz: 4 új beteg, malária: meghalt: 2, beteg: 35, feketehimlő: új beteg 1, összesen 4 beteg van.

Istentisztelet az épülő sentai templom-romban. Sentáról jelentik: Budanovics apostoli adminisztrátor még régebben elrendelte, hogy a sentai épülő római katolikus templomban innepi misét tartsanak. A rendelet értelmében a misét július 8-ikán mutatja be Gózon István prépost-plébános, nagy papi segédlettel a félg felépült templomban.

A moli munkásság jótékony-sága. Molról jelentik: A moli munkásotthon tagjai egyik beteg munkástársuk részére gyűjtést indítottak, amely 265 dinárt eredményezett. A munkásság pénzbeli segélyen kívül egy fogyasztási szövetkezeti részvényt is adott a nagy nyomorban élő munkásnak, aki ezután köszöni meg a munkásság támogatását.

Adóértekezlet Sentán. Sentáról jelentik: A sentai kereskedők egyesülete július hó 8-án este az Eugén-szálló nagytermében adóértekezletet tart.

Meg akartak lincselni két betörőt. Novisadról jelentik: Néhány hónappal ezelőtt Tritunovics Voiszláv és Tritunovics Dragin betörték Antunovics Jócó novisadi kereskedő üzletébe. A dubrovniki rendőrség a betörőket elfogta és Beogradba szállította, ahonnan csütörtökön vitték őket Novisadra. Novisadon az állomáson a tömeg meg akarta lincselni a foglyokat és a rendőrség erőlyes fellépése tudta csak visszatartani az embereket a népitélet végrehajtásától.

— Két katona motorkerékpár szerencsétlensége. Novisadról jelentik: Szerdán délután két katona kosaras-motorbiciklin haladt az irigi országúton. Egy fordulónál feléncsorda jött velük szembe, mire a motoros kerékpár vezetője ki akart térni. A fordulás azonban oly gyorsan történt, hogy a gép nekiment egy táviróoszlopnak. Az összeütközés következtében a katonák kirepültek a gépből. A kosárban ülő *Merkovics Ogyán* oly szerencsétlenül esett, hogy agyrázkódást szenvedett és mire beszállították a kózkórházba, közben meghalt.

— Öngyilkos cselédleány. Beeskerekéről jelentik: Csizmadia Teréz husz éves cselédleány csütörtökön Szerb-Ittében, munkaadójának padlásán felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már meghalt.

— Véres szerelmi gyilkosság Beogradban. Beogradból jelentik: Szerdán éjszaka hármás gyilkosság történt Beograd egyik kis korcsmájában, a *Kralja Milana-utca 90. sz.* alatt. *Novković Dragolyub* beograd munkás szerelmi féltékenységből megölt két nőt és egy férfit, azután elmenekült. A rendőrség hosszasan nyomozás után a gyilkost elfogta.

— Wilson leánya hirdetésüignök. Newyorkból jelentik, hogy Wilson volt elnök leánya, *Miss Margaret Wilson* új életpályára lépett, elvállalta ugyanis egy nagy hirdetésüignökség vezetését. Alig pár órával új foglalkozásának megkezdése után az elnök leánya mindjárt nagy szerződést kötött.

— A kettősbírtokosok jószágai. Beogradból jelentik: A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki a kettősbírtokosok állatainak egészségügyi felülvizsgálata tárgyában. A rendelet utal arra, hogy a határmenti magyar hatóságok azt a szabályellenes rendszert gyakorolják, hogy amikor a kettősbírtokosok állatai a határon átmennek, nem elégszenek meg azzal, hogy jugoszláviai hatósági állatorvosok szabályszerű okiratban bizonyítják, hogy az állatok egészségesek, hanem azt követelik, hogy az állatokat magyar állatorvosok újból megvizsgálják és ezért díjakat is szednek be. Ezért a miniszter elrendeli, hogy a jugoszláv hatóságok hasonló eljárást kövessenek a magyar területen lakó kettős bírtokosok állataival szemben, amikor csak, — akár lehetetés, akár földjeik megmunkálása miatt átjönnek a határon. Ezután az itteni állatorvosok által kiállított bizonylattal lehet az állatokat beereszteni jugoszláv területre.

— Kivégeztek egy többszörös gyilkost. Osijekről jelentik: *Mnakovics*, 30 éves petrinjai földművest, ki 1917-ben *Lemalé* Dane katonát, 1918-ban *Dragec* Valentin csendőrt és 1922-ben *Davorija* István földművest meggyilkolta, Petrinján kivégezték.

— Leánykereskedő karmal között. Osijekről jelentik: Néhány nappal ezelőtt *Školja Marija* és *Boszkovics Ibolya* 15 éves leányok eltűntek szüleik házából. A kétségbeesett szülők a rendőrség útján mindenfelé kerestették az eltűnteket, — felhívást tettek közzé a lapokban, — hasztalanul. Már minden reményről letettek, hogy viszontlátják gyermekeiket, mikor egy nap *Boskowitz* levelet kapott leányától Beogradból, melyben bocsánatot kér tőlük, hogy nagy fájdalmat okozott nekik, arra kéri szüleiket, hogy őt ne keressék, mert inkább öngyilkossá lesz, mintsem hazatérjen. Ez a levél vezetett a szerencsétlen leányok nyomára. *Boskowitz* azonban Beogradba utazott, de leányát már nem találta ott. Az ottani rendőrség segítségével sikerült azután kinyomozni, hogy a két eltűnt *Jagodina* (Délserbia) távoztak, ahol sikerült is megtalálni őket és visszahozni kétségbeesett szüleik körébe. Kiderült, hogy mindkét lányt egy leánykereskedő szöktette meg. A hatóságok most keresik a lelkiismeretlen lélekfűrt.

— A koplaló és a döglött macskák. (*Panaszos levél*). Tisztelt Szerkesztő Ur! A *Koplalónak* nevezett téren vezet át reggelente az utam. Ez a tér ott fekszik a belváros közepén nagy emeletes paloták között, a villamos vonal mellett. Esztendő óta erre a telekre dobják ismeretlen tettesek elhalt állataikat, döglött kutyák, szárnyasok, agyonvert öreg patkányok hulláj nyugszanak itt békés eltemetlenségben, hetekig és hónapokig, amíg csak elnem lepi őket a híres suboticiai por. Aztán egyszer csak valahonnan újabb holttestek kerülnek kiterítésre. Most két hete egy csinos címros cica a soros. Hílt tetemre virgona gyermekök tanulnak celbadobni és naponta módomban van figyelemmel kísérni a feloszlás különböző fázisait. Természetesen ez a folyamat meglehetősen erős és speciális illatokkal jár, amiért vízszent a közelben lakó családok nehezteltek a szegény macskeszra. Eltakarítása irányában történt már intervenció az uccaseprőknél is, ám ők szerfelett exkluzív társaság és mint szövetséget szigorúan ragaszkodnak a tradíciókhoz, ergő: itt sem takarítanak. A Koplaló és környéke pedig csak büzlik, illatozik továbbra is ismeretlen hullák névtelen temetőjeként. Kérdem végül alázatosan, ha már úgy kötik magukat az elhunytak a Koplalóhoz, nem lehetne legalább eldölni őket, vagy esetleg rendes, feliratos kis temetőt berendezni erre a célra?

— Cséplőgéptulajdonosok szervezkedése. Beeskerekéről jelentik: A beeskereki cséplőgéptulajdonosok csütörtökön a beeskereki Kaszinóban ülést tartottak, amelyen érdekeik védelmére megalakították a Beeskereki Cséplőgép-Tulajdonosok Társulatát. Elnökké *Olyán Mihály* földbirtokost választották. Egyidejűleg megalakították a cséplőgéptulajdonosok beszerzési szervezetét.

— A drága zeneengedély. Bezdánban *Osztrogonc* Lajos ottani vendégloster négyezer dinár pénzbírsággal sújtották, mert az általa kiállított zeneengedélyen állítólag nem volt leróva a kellő bélyegilleték. Az érzékeny büntetéssei sújtott vendégloster teljesen tudtán és hibáján kívül követte el a kihágást. Amikor a zeneengedélyekre vonatkozó rendelet megjelent, felment a községházára, ahol az engedélyt 15 napra kérte kiállítani. Az engedélyt kiállító tisztviselő elkészítette és a bélyegilleték és egyéb szokásos díjak kifizetése után átadta. A vendégloster mit sem sejtve tért haza és nyugodt volt, amíg a pénzügyőrök meg nem jelentek nála. Átnézték az engedélyt és kijelentették, hogy kevés a bélyeg rajta. A vendégloster pedig megbüntették négyezer dinárra. *Osztrogonc* mindenütt megpróbálkozott az ítélet megváltoztatására, de teljesen sikertelenül, a négyezer dinárt meg kellett fizetnie olyan mulasztásért, amit más követett el.

— Az osijeki rendőrség államosítása. Osijekről jelentik: A rendőrség államosításának kérdése újból szőnyegre került. Most folytak a tárgyalások az állam által folyósítandó összeg nagyságának megállapítása céljából. A zagrebi helytartósági kormányzóság kiküldöttjei a mai napon Osijekre érkeznek, hogy a szóbeli tárgyalásokat felvegyék.

— Két parasztleány népvándorláskori temetőt fedezett fel. Budapestről jelentik: *Horváth* János és *Sós* Lajos nagyszonyfalvai parasztleányok arról értesítették a szombathelyi Vas megyei múzeumot, hogy falujukban őskori temetőt fedeztek fel. A múzeum vezetője felkereste a megjelölt helyet és megállapította, hogy a fiatal emberek állítása megfelel a valóságnak. A népvándorláskorabeli temetőben százával fekszenek a csontvázak, mellettük karkötők, fűzők, agyaggyöngyök, gyűrűk, üveggolyók s a harcoss férfiak mellett kések, kardok. A tudósoknak egyelőre be kellett fejezni a nagyszonyfalui ásatásokat, anyagi okokból.

Dr. *Vécsel Jenő* orvosi rendelője nem mi betegek részére rendel délelőtt 7—9. ig, délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: *Cyrrill-metoda-tér 5. I. emelet*. *Vojtech Piroška* féle ház.

— A nyolcórás munkaidő csökkentése az alkoholizmust. Genfből jelentik: A nemzetközi munkahivatal által feldolgozott statisztikai adatok szerint azokban az országokban, ahol bevezették a nyolcórás munkaidőt, az alkoholizmus a munkások körében csökkent. A munkások szabad idejüket fokozottabb mértékben töltik el sporttal, könyvtárakban, szakkerü továbbképzéssel, kert munkával stb. A vasárnapok és ünneppnapok után következő napokon ritkábbak lettek a mulasztások. Az úrmekben a fegyelem a nyolcórás munkaidő bevezetése óta javult.

Comtesse szárvíz és kölnivíz elsőrendű francia gyártmány kapható *Raskucs* piperüzletében *Molon*.

— Örült, ki gyilkosnak tartja magát. Osijekről jelentik: Egy fejdaltarcu intelligens külsejű ember állított be a rendőrséghez és előadta, hogy a lelkiismerete nem hagyja nyugton és ezért feltelenti önmagát, hogy néhány órával ezelőtt az u. n. "szerepkertben" — szövtálas közben — egy előtte ismeretlen embert agyonlőtt. A rendőrség azonnal a helyszínre kísért a "gyilkos"-t, de hasztalan kutatták keresztül az egész parkot, az állítólag agyonlőtt ember hullájára nem bukkantak rá. Közben a "gyilkos" viselkedése mind gyanasabbá vált. Kiderült, hogy beszámíthatatlan elmebeteg, kinek rögeszméjévé vált az, hogy ő gyilkolt. A szerencsétlen, *Kranjec* Ferenc magánhivatalnok, beszállították a kózkórház megfigyelő osztályára.

— Beogradban öngyilkos lett egy német kereskedő. Beogradból jelentik: Szerdán reggel a Moszkva szálloda egyik emeleti ablakán felakasztva találták *Schmidt* Ottó német állampolgárt, aki a jöváteteli szállításokat eszközlő német gyárak megbízottja volt. *Schmidt* zsebében egy táviratot találtak, amelyben tudatták vele, hogy Berlinben huszonekétéves fia meghalt. Valószínűnek tartják, hogy a fia halála miatt lett öngyilkos.

SPORT

Wide világrekord alatt győzött Göteborgban

Németek sorozatos győzelmei

A göteborgi olimpiád negyedik napján, napos időben a 3000 méteres síkfutást, a 200 m. döntőt és a gátfutást bonyolították le. A 3000 méteren a svéd csodafutó *Wide* fenomenális idővel, világrekordot javítva, győzte le az északi futókat, akik egyedül voltak komoly ellenfelei a nagyszerű formában levő svéd bajnoknak.

3000 m. 1. *Wide* (svéd) 8 p. 30.4 mp. Világrekord. Widenek ez a harmadik győzelme.

110 m. gátfutás: 1. *Kasten* (német) 15.5 mp. 2. *Trosbach* (német) 15.6.

200 m. döntő. 1. *Carr* (Ausztrália) 21.9 mp. 2. *Houben* (német).

— **Orth Prágába megy.** Orth, a magyar futballsport kivételes tehetséggű, dédelgetett kedvence, mint *Budapestről* jelentik — rövid időn belül Prágába megy, ahol nagyszerű állást kapott az egyik pénzintézetnél. A ragyogó tudású középcsatár a *D. F. C.* színében fog játszani. *Orthon* kívül *Braun* a válogatott jobbszélső is külföldre készül. Állítólag *Barcelonába* távozik.

Subotica legjobb csapata. Bár az idej bajnokságot most már ugyszólván kétségtelenül a *Sand* fogja megnyerni, az, hogy melyik *Subotica* legjobb csapata, még mindig nyílt kérdés maradt. A *Sand* ugyanis a múltkoriban a *Róna Árpád* ezüstserlegéért vívott küzdelemben a *Bácskával* szemben alulmaradt. Ezzel a mérkőzéssel azonban nem tisztázódott véglegesen ez a sokat vitatott kérdés, mert *Subotica* másik erős csapatával, a *Sporttal*, amelynek föltétlen van beleszólása a dologba,

nem mérkőzött meg a győztes *Bácska* csapata. Most, mint értesülünk, *Róna Árpád* a *Bácska-Sport* barátságos mérkőzésre tizenegy nagy-ezüst és ugyanennyi kisezüst érmet ajánlott föl. Az egyesületek a mérkőzést illetőleg, melyet valószínűleg július 14-én tartanak meg, már meg egyeztek. Különös érdekességet ad a mérkőzésnek az, hogy szerepelni fognak a *Sport* régi kipróbált katonajátékosai is: *Inotay*, *Csisztay* és *Takács*.

Sand-Concordia. A bajnokság vezetőhelyén álló *Sand* vasárnap játsza le utolsó bajnoki mérkőzését a *Concordiával*. A *Sand*, amelynek a bajnokság elnyeréséhez legalább még egy pontra van szüksége, valószínűleg végleg biztosítja ezzel a mérkőzéssel vezető pozícióját, habár a titkos sportjósok meglepetésről beszélnek. A meglepetést arra alapítják, hogy a *Concordia* az a csapat, amelyik a legerősebb ellenfeivel szemben állja leginkább a harcot. Az ugyan természetes, hogy a *Concordia* ez alkalommal is erősen belefekszik majd a játéka, hogy a kettős sombori győzelmére ráduplázzon, de az is bizonyos, hogy a *Sand*, amely tudatában van a mérkőzés fontosságának, szintén résen lesz és minden erejét latba veti, hogy a bajnokság ki ne csusszon a kezéből. Ilyen körülmények között pedig kizárt dolog, hogy a *Sand* elveszítse a mérkőzést, amely erős és izgalmas sportot ígér,

TŐZSDE

Novisadai terménytőzsde, július 6-án. Irányzat lanyha, tengeriben tartott, buzában, lisztben és kukoricában élénkebb forgalom. Összesen elkel 56 vagon árú. Buza 425 dinár, tengeri 6%-os defekt 275 dinár, szokvány árú 280 dinár tengeri duplikát kasszával 282.50 dinár liszt 0-ás 665 dinár, 6-os 485 dinár, bálnáti 7½-es 375.50 dinár, árpa 295 dinár. Másban nem volt üzlet.

Beograd, július 5. Zárlat: Páris 5.60, Newyork 94.50—94, London 431.50, Genf 16.10—16.15, Milano 4.15—4.12, Berlin 00.57—00.56, Bécs 0.135—0.134, Bukarest 47.50, Szófia 90, Budapest 1.10—1.05.

Zagreb, július 5. Zárlat: London 431.50, Páris 5.65, Newyork 94—93.25, Genf 16.45—16.35, Milano 4.15, Prága 2.88, Berlin 00.58—00.56, Bécs 0.1345—0.1335, Budapest 1.09—1.07.

Zürich, július 5. Zárlat: Berlin 0.0030 (0003.425), Holland 226.25 (226.25), Newyork 577.50 (576.75), London 26.29 (26.26), Páris 33.90 (34.20), Milano 24.90 (25), Prága 17.40 (17.37), Budapest 00850 (00650), Beograd 6.15 (6.20), Bukarest 2.85 (2.85), Szófia 5.80 (5.80), Varsó 00053 (00050), Bécs 000816250 (009315).

Beograd, július 5. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Amsterdam 3345—3465, Beograd 91—95, London 38925—40125, Milano 374—391, Newyork 8540—8840, Páris 507—527, Prága 258—270, Bécs 12.05—13.05. Valuták: Dinar 91—95, Angol font 38945—40145, Lira 374—391, Dollár 8540—8840, Francia frank 512—535, Szokol 2.58—2.70, Osztrák korona 12.05—13.05.

Értéktőzsde. A tőzsdén ma nagy forgalom volt, tartott árak mellett. A koszt-péNZ öt százalék alá esett. Minden papírban nagy volt a kínálat. A vasértékek piacán már a nyitás pillanatában teljesen el voltak hanyagolva a kis papírok. A faértékek piacán az üzletmenet vontatott volt. Zárlat felé lényegesebb változás nem állott be, az irányzat nem javult. A mai árfolyamok következők: Magyar Hitel 183000, Osztrák Hitel 74500, Salgó 264000, Rima 69000, Déli vasut 48500, Államvasut 232000, Kohó 300000, Atlantica 36000, Ganz-Danubius 6.775.000, Kőszén 850000, Papírpap 19250, Földhitei Bank 175000, Kereskedelmi Hitel 110000 Kereskedelmi Bank 415000, Olaszbank 19000, Angol Magyar Bank 33000, Leszámitoló 40000.

NYILTTÉR.

1516/923. kig. szám.

Árajánlási hirdetés.

Stari-Sivac község képviselőtestületének 79/1923. számú határozata értelmében az összes községi közdüllőutaknak felmérési munkálatai elvégzésére ezennel árajánlási hirdetményt nyitunk és felhívjuk a törvény értelmében feljogosított földmérő mérnököket, hogy 20 dináros okmánybélyeggel ellátott írásbeli árajánlataikat alulírott községi elöljáróságnál legkésőbb f. évi július 15. nyujtsák be. Az árajánlatok □-ölenként értendők. Egyéb feltételek a községi jegyzői irodában a délelőtti hivatalos órák alatt (8-12 között) megtekinthetők.

Stari-Sivac, 1923. évi június 30-án.

5085

Elöljáróság.

Ezton értesítjük t. vevőinket és az érdekelteket, hogy

I R O D Á N K A T

a Limáni épületből a sáncoknál lévő raktárunkhoz helyeztük át ahol mindenben szívesen állunk a t. vevőink rendelkezésére. Együttal az asztalos és ácsmesterek valamint az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy a detail árusítást lehetővé tegyük, nagy anyagraktárt építettünk, ahol állandóan minden dimenzióban csehszlovák asztalos- és épületanyagot raktáron tartunk.

Danubia Erdőipar R.-T. Bratislava
Novisadi Flókija

Táviratc.: Sumskadanubia. — Telefonszám 53.

Tüzifát

és keményfa metszett anyagot

Ajánlunk legolcsóbb napiárak mellett azonnali és későbbi szállításra.

Bükkhasáb, tölgy és vegyes hasábfa, fűrészelt dorong baltázott prügli, tüzelési és ipari célra.

Butorasztalosok részére

I-a tölgy, gőzölt bükk, szilfa és kőrisfa palló vagon tételben ab Osijek.

Cséplési célra vállalunk

kiszabott határidő szállítást

tüzifára.

Danica Faipar és Butorgyár

Osijek, Desatičina ul. 27. Telefon 404.

AGYAGFÖLD

kályhások, fazekasok és samottárugyarak részére

ELADÓ

J. HAJDAŠ

Bedekovčina (Hrv. Zagorje). 5104

Cséplőtulajdonosok és iparvállalatok figyelmébe!!!

Trifajli darabos kőszén naponta érkezik Suboticára vagonként.

Kapható

VUKOVIĆ I DRUG SUBOTICA

Senčanski put, Biška ulica 9. — Telefon 4-50.

I-a. GÉPSZIJAK minden méretben, VARRÓ- és KÖTŐSZIJ, Croupon, GÉPOLAJAK, BENZIN, TOVOTTE, OXIGÉN, műszaki- és autógummik és az összes technikai áruk előnyösen beszerezhetők

Kemény Gyulánál, Subotica

Telefon 29.

3868

IstočnoEvropsko Trg. A. D.

Keleteurópai Kereskedelmi Rt.

Egyesült Gyárainak

Textil-raktára

Beograd

Kralja Petra 52-54

Megkezdí árusítását gyári áron július 10-én

5117

KIS és NAGY GAZDÁK

kis üstön főzött

PÁLINKÁT

az aratási idényre literenként

80 koronáért kaphatnak

FRANK PÁL

pálinkafőzdelepen SUBOTICA,

Senčanski put 34.

Ugyanott 150 hl. üres boroshordó eladó.

Alkalmi vétel!

Nagy tétel

rövid- és kötöttáru

olcsó áron. 4733

Minden kereskedő személyesen meggyőződhetik.

M. A. KARIJO

rövid- és kötöttáru nagykereskedése ZAGREB Nikolićeva u. 7. az udvarban

Asztalos mesterek és butorgyárosok figyelmébe!

Ujlag érkezett mindenféle külföldi NEMES FURNIR, kisebb nagyobb mennyiség azonnal szállítható.

SPITZER HERMANN

Sombor, Karađorđe u. 8

Telefon 229 és 228

3208

GIPSZ

építő célokra és téglagyarak számára, cement, samota, téglák és egyéb építő anyagokat szállít

„GRADIVO“

Keresk. Társ. ZAGREB, Bogovićeve ul. 3. Telefon 5-55. — Sürgőnyclm: „GRADIVO“

4984

A pančevói SZERB BANK

faosztályánál Kovinban

ELADÓ

több ezer darab elsőrendű távirat-, telefon- és villanyvezetékhez alkalmas

FENYŐ OSZLOP

mindenféle hosszúságban és vastagságban. Az anyag a helyszínen megtekinthető és bármikor szállítható.

DANILO GERGUROV i SIN SOMBOR

Kralja Aleksandra ulica 10.

Telefon br. 125.

Alapitva 1821. god.

AJÁNLATTAL SZÍVESEN SZOLGÁL

KÁLYHASZÉN	MÓTRÁGYA	BENZIN
CSÉPLŐSZÉN	FAÁRU	OLAJ
KOVÁCSZÉN	GADONA	PETROLEUM
KÖRSZ	NAGYBAN	KÁTRÁNYPAPIR
EFKO BRIQUET	40 KICSINYBEN	GYERTYA
TÜZIFA	CEMENT	GÉPSZIJ
FÜRÉSZMULLADÉK	MÉSZ	MŰSZAKI CIKKEK
ÉPCSTIFA	PASZÉN	VASÁRU

4542

Bánátban

modern berendezésű SZÁLLODA

és

MODERN KÁVÉHÁZ

a város közepén

szabadkézből azonnal eladó

Értekezik „Jadran“ Vel.-Beckerek

Marko Babunović & Co.

erdőkitermelési vállalata

Sarajevo, Aleksandrova ul. 3.

Foglalkozik tűzifa, épületfa, fenyő (tanne és fichta) gömbfa, bükkfaszén

kitermelésével és ezeket azonnali szállításra állandóan raktáron tartja.

UJ LOKOMOBIL

Lutz gyártmány 15/20/30 HP

magánjáróvá való átalakításra is alkalmas,

olcsón eladó

R. és A. Gorjan, mérnökök Zagreb, Boškovićeve 2.

Körzetképviselőt

ki a helyi piacot és a környéket állandóan látogatja, kaucióval rendelkezik keres

nagy étolaj- és melléktermékek-gyár. Ajánlatokat „Rayonvetreter II-511“ jelű alatt INTERREKLAM D. D. Zagreb, Palmotićeve ulica 18. továbbít.

KEFEKÖTŐK FIGYELMÉBE!

Érkezett nagyobb mennyiségben puha, félkemény, sk. kemény lőszőr, mexikói és magyar-gyökér, 50-55 és 65-ös francia Stock-sörte, Kínai sörtek, fekete „C“ sörte 2/4-es fekete csunking rifling, 2/4-es fekete tjensini sörte, 2/3-es fehér csunking sörte, fehér és fekete patentfibris, fehér tula fibris, fekete- és szürkő keményfibris, bazin, meszes és magyarsörte és ecsetanyag, Bankscher és kanál furók minden számból kefék és készárak. WEISZ JENŐ keféaru gyárában, Subotica.

5090

5067

5057

FOGLALKOZÁS

Fa-hivatalnok, könyvelésben jártas, szerb, magyar, német nyelvtudással felvételtek. Irásbeli ajánlatok fizetési igények megjelölésével Vajda és Fischer céghez, Bajmok, küldendők. 5109

Egy perfekt jozan kocsi azonnal felvételtek Sijačić-félek. 5119

Gazdaságunkba keresünk egy kovácsot, aki bogárnymunkához is ért. Ajánlatokat »Ügyessé» jellegre a kiadóba kérek. 5113

Borbélysegédet, fiatal, jó munkási, azonnali beépéssel felveszek. Janda Istváné Bajmok, Fő-utca 5110

CSERÉPKÁLYHÁK

TŰZHELYEK (SPARHETOK)

átráadását, javítását és tisztítását

METEOR KÁLYHÁK beállítását, kitapasztalást, shamottal a legcsöbb árban elvállalja

Takács Mihály

cserepkályhás
Subotica, Rudica-utca 1. szám
Ugyanott olcsó új cserepkályhák eladó. 4232

Már sokan meggyőződtek

hogyan friss főzelék féle zöldbab, borsó, burgonya, paradicsom és káposzta legolcsóbban

Ilija Sági-nál

245 kapható
Subotica, Huspiac.

Divatós hatásvetőkendők hímzett és aszuros sarokkal, körülhorgolva, darabonként 25 dinárért kaphatók, míg a készlet tart. Antal Mihály-nál. VII. Osztóicseva (ezelőtt Jakab) ucca 10

Vaskereskedő-segéd, megbízható, szorgalmas fiatal-ember állást kap. szerb nyelvet beszélők előnyben Bata Károly vaskereskedő-nél, Stara-Kanjiža. 5100

Vaskereskedő-segéd, szakértő, szorgalmas, 22 éves, mielőbbi belépésre állást keres. Blahó Gábor, Stara-Kanjiža. 5101

Kőfaragó-tanoncnak szerződést néhány jó házból való fiút a Márványipar. 5098

Fa-szakmából könyvelő, ki utazik is, engross üzletben állást keres. Cinciket kérek a kiadóba. 5118

Keresek megbízható és tisztességes, lehetőleg árva leányt 13 évestől 17 évesig, ki a házi teendőket elvégezne. Jó bánásmód biztosított. Julius Hahn Osijek I., Županijska ulica 40. 5111

Egy fiatal nős ember, ki a szerb, magyar nyelvet szóban és írásban bírja, jó bizonyítványokkal téglagyári ispáni vagy raktárnoki állást keres helyben vagy vidéken. Cim a kiadóban. 5088

Herzberger-féle gőzmalomba fűtőgépész és malomn munkások felvételtek

Könyvelésben és magyar-német levelezésben gyakorlott, női magánhivatalnokot keresünk azonnali belépésre. Bizonyítványmásokkal felszerelt ajánlatok Pajzs-fivérek gazdasága Bočar, Bánát, címre küldendők 4924

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címezve kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Allástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezői ösdekhez válaszdeleg mellékelendő.

Kézimunka-üzletet

nyitottam Agina-ul. 4. Előrajzolást, hímzést, díszaszurozást ugyszintén felhőnművarrást elvállalok. Szives pártfogót kér Sánhány Cecilija. 4470

Gyermekszere jobbnő, aki annak ápolásához ért, nyolchónapos fiú mellé Zomborba uri családuál tartós állást nyer. Cim a kiadóban. 4039

Tanonc fizetéssel felvételtek. Juhász Péter vegy-tisztító-intézetben Subotica, Sokolska-utca. 5032

Golyóscsapágyjavítás! Fellegi József Novisad, Laze Kostića-utca 28. 4910

VÉTEL-ELADÁS

Tört aranyat, ékszereket legmagasabb napi áron vesz Blaha József ékszerész, edényiac. Pašičeva-utca 2. 5099

Birkás gazdáknak ajánlok öröltött ocsut és olajpogácsát legjutányosabb árban. Sohr Mór köles-hántelő és olajmalom, Senta. 5106

Hálószoba, uri-szoba 10-karban eladó. Bővebbet a kiadóban. 5105

Két méhcsalád, pörgető, kaptárak eladók. Megtekinthető Bene Sudarević 97 délután 2-3 óraker. 5103

Fűszerüzlet lakással kedvező feltételek mellett eladó. IV., Palmotićevo-utca 17. 4058

Eladó jóforgalmu fűszer-csemege-üzlet Pancsován, a legforgalmasabb helyen. Áru és berendezés (ami elsőrangú) külön is eladó. Az üzlet melletti lakás is átvehető. Jovan Sotić Pančevo, Vojvoda Mišić-utca 4. 5115

Eladó néhai Berze Mária hagyatékát képező, Voit-sláva-utca 6. volt Kard-u. 391. sz. ház, mely áll négy uccai szobából, egy előszoba, két konyha, kamra, pince és 400 portával. Bővebb felvilágosítással szolgál ugyanott Vámos Vince Senta. 5112

Rőfösáru kiárúsítás. Strossmajerova-utca 8. Csillag-ház, huspiac. Rövidáru-üzletben raktáron levő rőfösáru beszerzési áron alul kiárúsítom, amelyre mindenki figyelmét felhívom. Engler Lázár. 5066

Széna. Három vagon elsőrendű anyagepszéna eladó. Szoresik Márton fűszerkereskedő, Senta. 5047

Törmelék nickelt, rozet, alumíniumot és rétegitmet legmagasabb áron vesz Martinovics D. D., Kula.

»Agraria» gabona- és terményüzlet vesz és elad vetőmagokat, olajmagvakat és egyéb gazdasági terményeket. — Telefon: 1-20. Iroda: Petrogradska-utca 7. kenyérgyárral szemben. Raktár: Strossmajerova-utca 8. huspiac

Adler írógép eladó. Lengyel. Sombor, Kralja Aleksandra-utca 18. 5043

8 HP, 10 éves Umrát-csépőgarnitúra eladó; azonban megtekinthető és egy 6 HP új Holherr-csépő. Ács Ferenc, Topola 5094

HULLADÉKÉRT PÉNZT. Legmagasabb napi árban veszünk vörös, sárgaré, ólom, borganyi, öntött vas-hulladékot Megyanszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében). Telefon 360. 6928

Törött öntöttvasak, mindennemű vastárgyak hegesztését felelősség mellett vállalok. Francisković Gusztáv, vasuttal szemben, Subotica. 4362

KÜLÖNFÉLE

Kerékpárt két havi bérletre keresek. Minerva-nyomdában, Aleksandrova-utca 1, Preyss.

Videkről gyógykezelésre bejáró betegek szép szobát, esetleg ellátást kaphatnak. Cim a kiadóban. 5102

Vendéglőt keresek bérbe vagy pedig leszámolásra; lehet vidéken is, esetleg állomás-vendéglő. Cim: Hajnal József csapos, Szond állomás, Bačka. 5116

Hízásnál, kövérségnél a dr. Hofbauer-féle törv. védett soványító-labdacsok teljesen ártalmatlanok és étrendi változás nélkül is biztosan hatnak. Nem mérgező, nem hashajtó. Kimerítő leírás orvosi bizonyítványokkal ingyen. Kapható Illés-gyógytárban, főpostával szemben. 2417

Fiatal házaspár egy kis gyermekkel keres Paličson egy csinos bútorozott szobát és két személy részére jó házi kosztot. Ajánlatokat a kiadóba kérem. 4054

Bácska Bánát legnagyobb zeneműkereskedése ajánlja fővárosi modern minitára berendezett raktárát, mely az iskolai tanulmányoktól s komolyabb művektől a legújabb megjelenő dalok és táncjudonságokig kiterjed. Vidéki megrendeléseket a nap folyamán elintézi; árlégyzékkel készséggel szolgál. Vig Zsigmond Sándor zeneműkereskedése Subotica 4434

Szenlőt, májfoltot három nap alatt eltávolít a Pinter-féle Fifi-krem és kölniviz használata. Kapható kizárólag a **Pintógyógytárban,** nagytemplom mellett. 2896

MOLINO SIFÓNOK
nagyban nagy választékban
Malsó Šalgo Osijek
Telefon 595 Telegram Malsalgo Osijek.

Julius hó elsejétől a lehető legolcsóbban vásárolhat üzletben
I. rendű marha-berju-sértés husokat
valamint az összes hentesárukat Kiváló tisztelettel
SZABADOS HENTES és MÉSZÁROS
Üzlet a városház épületben a zenedével szemben (volt hatóság husszék). 4937

„HAMBURG—AMERIKA LINIE“
együttessel szolgál az
„UNITED-AMERICAN LINES INC“
hajózási vállalattal.
Vezérképviselőt Jugoszláviára: **J. G. Drašković Zagreb**
Az utasok továbbítása I. II. és III. osztályu kabinokban történik a legmodernebb gyors és postagözözőkkel.
Hamburg-Newyork
„Hamburg-Amerika Linie“ legjobb és legkellemesebb összeköttetés
Délamerikával
Felvilágosításokkal díjmentesen szolgál:
J. G. Drašković, Zagreb kivándorlási iroda Cesta „B“ 3 sz. az államvasuti pályaudvar mellett, vagy a cég fiókjai: **BEOGRAD:** Balkanska 25. **LJUBLJANA:** Kolodvorska ul. 26. vagy képviselői: **BITOLJ,** Gjorgje J. Dimitrijević & Co., Boulevard Kralja Aleksandra 187. **VELIKI BEOGRAD,** Dušan Lj. Mihajlović, Kralja Petra trg 4. **SUŠAK,** Jovo Gj. Ivosević. **SPLIT,** Ante Buić, Dioklecijanova obala 13. **GRUŽ,** Ivo Lovrićević.
Az utasokat az uton a társaság egyik hivatalnokai kíséri.

Építészek és építők figyelmébe!
Villanyerőre berendezett asztalos telep.
Az egész ország területére legjutányosabb árban készítünk megrendelések után, rajzok szerint, épület, portál, üzletberendezéseket, parkettázást és burorokat legmodernebb kivitelben. — Árajánlatokat leggyorsabban eszközölünk.
SZENTI ÉS VIRÁGH CÉG, SUBOTICA
BENE SUDAREVIĆ ULICA 6971

Aksentijević és Fixmann Beograd
hirlapterjesztő és hirdető vállalat, Skopljanska 18.
Telefon 22-22. Postafiók 176.
Folyószámla Prágai Hitelbank beográdi fiókjánál.
FORDITANAK:
mindennemű okmányokat bármely európai nyelvre.
Levlezés szerb, horvát, magyar, német, angol, olasz és francia nyelven.

Mielőtt **vendéglőjét** szállodáját, kávéházát, cukrászdáját **berendezné** kérjen árajánlatot
Goldner Testvérek
Jégszekrénygyártó Subotica, Jugovića ul. 20.
Készítünk és legolcsóbb áron szállítunk komplett szálloda, kávéház, cukrászda és éttermi berendezéseket, jégszekrényeket, sárkimerő-készülékeket, fagyaltgépeket fagyaltapparátusok és azokhoz szükséges alkatrészeket, rézcsoportokat, különböző levegőszívattyúkat, autogéneket hegesztett levegővezetőkötőket és cincsóveket, gyáraknak, malmoknak rézőntvényeket. Veszünk ócska és hulladékfémeket a legmagasabb napi áron. — Telefon 134.